

AFGESLOTEN

*Natasza
Tardio*

kluitman

PROLOOG

Dana

Controle krijg je door iets te doen.

De hele wereld was verrot en zijn wereld in het bijzonder.

Soms hebben we een reden nodig als de situatie totaal onredelijk is.

Eenzaamheid is de meest pijnlijke manier van afgesloten zijn.

Al het geluid verdween om haar heen op het moment dat Dana door de voorruit keek. Waar eerder nog wat auto's en de andere bus hadden gereden, zag ze nu een grote vuurbal richting de voorruit stormen. Het werd doodstil. Ze wist dat er iets ergs gebeurde en toch kon ze zich niet bewegen.

Dit is niet echt.

En bijna direct:

Ik wil naar huis!

Maar ze wist eigenlijk al dat dat niet ging gebeuren. En het was die wetenschap die ervoor zorgde dat ze vrijwel meteen uit haar verlamming werd bevrijd. Ze dook naar beneden en probeerde zich tussen haar stoel en de stoel die voor haar stond te proppen. De verbazing op het gezicht van Jessica toen ze de snelle beweging maakte, kon ze

niet meer uit haar hoofd krijgen.

Jessica!

Met haar linkerhand pakte ze de pols van haar vriendin vast. Ze probeerde haar naar beneden te trekken, maar Jessica gaf niet mee en trok haar hand weer los. Dana wilde weer gaan staan. Ze moest haar beste vriendin waarschuwen, dat moest. Alhoewel ze niet precies wist waarvoor. Iets vreselijks. Dat wist ze zeker. Met moeite trok ze zichzelf weer omhoog. Te laat, want precies op dat moment brak de hel los. Een hel vol lawaai, gegil en een enorm gebulder. Alsof er een storm door de bus trok. Zelfs de bijbehorende wind voelde ze over haar hoofd en huid gaan.

Zo voelt het dus om dood te gaan, dacht ze nog terwijl ze als een lappenpop door de bus werd geslingerd. De hitte die door de bus raasde voelde op een vreemde manier aangenaam. Ze draaide en knalde ergens hard tegenaan. Een scherpe pijn schoot door haar schouder. Opnieuw vloog ze door de lucht. Haar benen omhoog, dan weer omlaag. Toen ze weer ergens tegenaan knalde klapte haar benen dubbel. De enorme dreun die uiteindelijk alles stillegde benam haar meteen alle adem. De bus was verdwenen, net als de wind.

Ik ben dood. Ik ben echt dood.

Alles deed pijn. Haar schouder, haar hoofd, haar rug, gewoon alles.

Kun je nog steeds pijn voelen als je dood bent? De vraag zweefde door Dana's hoofd. Net als een scherpe pijn die zich vanuit haar voorhoofd een weg naar binnen boorde. Er was geen paniek, slechts een constatering van de pijn. Toen werd het stil. Doodstil.

VERTREK

Dana

Dana! Hé, Dana!

Ik herken de stem uit duizenden en ik draai me dan ook direct om in de richting van het geluid. 'Hé, hier ben ik!' Achter een groep leerlingen met bijbehorende ouders zie ik een arm wapperen. Hoewel de afstand te groot is, kan ik het rinkelen van de vele armbanden bijna horen. En ook al zie ik niet veel meer dan de arm, is er geen twijfel mogelijk. De arm hoort bij mijn beste vriendin. Wie anders dan Jessica draagt zo'n vijftien verschillende armbanden, waaronder een van kleine zilveren beertjes? Die heeft ze ooit van haar oma gekregen. En wie anders dan Jessica kan daar mee weggkomen?

Tussen de deinende massa van scholieren en verdwaalde ouders, zie ik af en toe het lachende gezicht van mijn beste vriendin tevoorschijn komen. Wel, niet, wel, niet, wel, niet... Als een knipperlicht, en alsof ze dan weer wel en dan weer niet bestaat. Het geeft me een raar gevoel. Iets tussen angst en vrezen in. Meer kan ik er niet van maken. Ik schud het van me af. Het slaat nergens op. We gaan op werkweek naar Texel, iets waar we al het hele jaar naar uitkijken, dat is juist leuk.

‘Hè hè, daar ben je eindelijk.’ Het is Jessica gelukt om zich naar voren te wurmen. Zoals altijd draagt ze haar blonde haar in een paardenstaart en ziet ze er vrolijk uit. Door de brede lach op haar gezicht worden haar ogen omsingeld door ragfijne rimpeltjes. Ik weet dat sommige van die rimpeltjes zelfs zichtbaar zijn als Jessica niet lacht. Ze gebruikt er ’s nachts soms pleisters voor. ‘Om de boel weer strak te trekken,’ zegt ze als ik haar daarom uitlach. ‘Ik ga zéker voor mijn vijfentwintigste aan de botox. Liefst eerder. Die ravijnen moeten eigenlijk nu al worden opgevuld.’

Iedereen doet dat volgens haar. Ik moet er niet aan denken. Je kan vrouwen die dat doen er zo uitpikken. Het is gewoon lelijk. Natuurlijk is Jessica het daar niet mee eens.

‘We zitten in bus 2. Ik heb mijn grote tas al ingeleverd en onze plekken geclaimd door mijn jas op de stoelen te leggen. De beste plekken zijn van ons. Kom, we gaan jouw tas ook vast inleveren.’

Als een mak schaap laat ik me meevoeren. Ik heb nog geen woord gezegd. Dat is ook niet nodig; Jessica en ik begrijpen elkaar zonder woorden.

Het is druk rondom de bussen. Snel manoeuvreren we ons door het gedrang. De meeste leerlingen hebben een van hun ouders meegenomen. Normaal zou mijn moeder hier ook zijn geweest, maar ik heb haar ervan kunnen overtuigen dat ze echt niet mee hoefde te komen. En dat ging niet zonder slag of stoot. Uiteindelijk kregen we zelfs ruzie. *Ze begrijpt het gewoon niet.* Ik probeerde het haar uit te leggen, maar ze bleef maar zeuren. Tot ik boos werd.

‘Ik ben oud genoeg om alleen te gaan, mam. Niemand neemt zijn moeder nog mee bij dit soort dingen. Doe toch niet zo achterlijk!’ Dat

laatste had ik niet moeten zeggen en ik had er ook meteen spijt van. Mijn moeder is hartstikke lief en ze had best wel mee gemogen, maar ik kon het echt niet maken tegenover Jessica. Haar moeder is altijd weg en heeft nooit tijd voor haar. Dus uitgezwaaid worden tijdens een schoolreisje of werkweek kan mijn vriendin al helemaal wel vergeten. Jessica doet er altijd heel luchtig over, alsof het haar allemaal niet uitmaakt, maar ik weet wel beter. Op deze manier heeft Jessica in elk geval niet het gevoel dat ze de enige is die niet wordt uitgezwaaid.

‘Dana Tamminga. Bus 2. Je grote tas kun je daar inleveren.’ Jos Verbaan, onze leraar biologie zet een kruisje achter mijn naam en wijst vervolgens afwezig richting de bus. Ondertussen speuren zijn ogen alweer naar de volgende leerling.

‘Kom op. Gooi je tas onderin, dan gaan we de bus in voor iedereen een plek gaat zoeken.’ Jessica pakt mijn arm beet en trekt me mee.

‘Rustig aan, joh. De bus vertrekt heus niet zonder ons.’ Lachend trek ik mijn arm los en kijk ik mijn vriendin aan. ‘Ik moet nog naar de wc.’

‘Wat? Had je dat thuis niet kunnen doen?’

Het gezicht van Jessica zorgt ervoor dat ik in de lach schiet. ‘Ja, mama, dat had ik zeker thuis kunnen doen en dat heb ik ook thuis gedaan, maar we moeten nog een paar uur in de bus zitten, dus als je het niet erg vindt ga ik liever nog een keer voor we vertrekken.’

Jessica werpt haar blik dramatisch omhoog, alsof ze vanuit de hemel hulp kan verwachten. ‘Oké dan. Maar dan moeten we wel gaan opschieten.’ Zonder nog te wachten draait ze zich in de richting van het schoolplein en baant ons een weg terug tussen alle leerlingen en ouders door. ‘Opzij! We moeten erlangs. Hé, opzij, opzij, hoge nood hier!’

Hier en daar hoor ik wat gemopper, maar daar trekt Jessica zich niets van aan. Net zoals ze zich niets aantrekt van het feit dat ze mij compleet voor lul zet. Haar manier van doen verdient geen schoonheidsprijs, maar het werkt wel. Binnen no-time zijn we door de drukte heen en kunnen we het schoolplein op lopen.

‘Zo doe je dat,’ zegt ze, meer tegen zichzelf dan tegen mij.

‘Hoewel je dat van die hoge nood misschien beter achterwege had kunnen laten.’

Zonder langzamer te gaan lopen kijkt Jessica me aan. Ze trekt haar wenkbrauwen op. ‘Heb je geen hoge nood dan? Dan kunnen we misschien beter weer omkeren.’ De blik in haar ogen is uitdagend, bijna spottend.

Ik schiet in de lach en schud tegelijkertijd mijn hoofd.

‘Oké dan. Het gaat dus om hoge nood. Lijkt me dat ik geen woord te veel heb gezegd.’ En zonder me verder nog aan te kijken opent ze de deur van de school en stapt naar binnen. Hoofdschuddend en nog steeds lachend loop ik achter haar aan.

De wc’s bevinden zich in de hal, direct tegenover de ingang en terwijl Jessica in de gang blijft wachten, stap ik in de meisjestoiletten het eerste hokje binnen. Ik denk na over Jessica’s gedrag. Veel mensen zouden haar misschien irritant vinden, maar ik weet dat ze het niet vervelend bedoelt. Ze is gewoon superdirect en grappig. Dat is juist wat ik leuk aan haar vind.

Nadat ik mijn handen heb gewassen en weer de gang in stap zie ik nog net hoe Jessica naar een van onze klasgenoten zwaait. Het is Curtis. Volgens haar de ‘lekkerste derdejaars ooit’. Dat ‘ooit’ in Jessica’s begrippen ‘deze maand’ betekent, doet daar niets aan af. En

dat Curtis al drie jaar bij ons in de klas zit ook niet.

‘Curtis en Marciano zitten achter ons. Leuk, hè?’ Lachend kijkt ze me aan.

Ik knik enthousiast. Wat mij betreft is dat meer dan prima. Het zijn leuke jongens en dat betekent in elk geval dat de reis naar Den Helder niet saai gaat worden.

‘Denk je dat Curtis me leuk vindt?’ Bijna verlegen kijkt Jessica me aan. Op dit soort momenten komt haar onzekerheid naar boven. Verdwenen zijn haar bravoure en grote mond. Onderzoekend kijk ik haar aan en denk even na over wat hierop het juiste antwoord is.

‘Hij gaat niet voor niets achter je zitten,’ zeg ik voorzichtig. ‘En vroeg hij je laatst niet of je naar die nieuwe film van Spielberg gaat? Volgens mij wil hij eigenlijk samen met jou naar de bioscoop, maar durft hij je gewoon niet te vragen.’

Jessica zegt niets. Dan begint ze te lachen. ‘Nou, dan moet ik het hem maar vragen. Misschien als we op Texel zijn, tijdens de nachtelijke dropping of zo. Als mijn zaklamp het opeens niet meer doet. Of als ik per ongeluk mijn enkel verzwik en ik in hoge nood van een paar sterke spierballen ben.’ Ze schiet in de lach en ook ik moet lachen. Van haar onzekerheid is niets meer te merken. Dan pak ik haar hand en leid ons terug door wat nu nog voornamelijk ouders zijn.

‘Opzij, Texelgangers op weg naar bus 2,’ roep ik. En Jessica valt me gierend van het lachen bij.

‘Ouders niet toegestaan. Maak ruimte, of beter, ga naar huis. Jullie hebben hier niets te zoeken!’ We negeren de blikken van de volwassenen die we passeren en half wegduwen. Wij gaan lekker naar Texel en daar zijn ouders inderdaad niet toegestaan. Lekker puh!

CONTROLE

Mirko

Mirko haatte het lawaai dat van achter uit de bus kwam. Of beter gezegd: hij haatte de scholieren die daar zaten. En hij haatte het geschreeuw dat voor vrolijkheid moest doorgaan. Ze vonden zichzelf zo fantastisch en uniek. Vooral dat laatste. Terwijl ze niets van dat alles waren. Het was gewoon belachelijk. Niemand hier was uniek. Zelfs degenen die alles leken te bepalen voor de rest van de leerlingen waren niet uniek. Integendeel, zij waren misschien nog wel het meest doorsnee en voorspelbaar van allemaal.

Geërgerd wierp Mirko een blik naar achteren. Daar zaten ze. De ‘populaire’ leerlingen. Zo uniek dat hij voor het instappen al wist wat hun zitplekken zouden zijn. Hoe meer naar achteren, hoe populairder je was. Zo was het in elke schoolbus. In de bus die achter hen reed zou het niet anders zijn.

Zuchtend sloot hij zijn ogen. Binnenkort zou het allemaal veranderen. Dan was hij van dit hele gedoe af. Net zoals dat hij dan niet meer hoefde te proberen om zo onopvallend mogelijk de schooldag door

te komen. Mirko keek uit het raam en zag de vangrail naar achteren schieten, terwijl in de verte de horizon heel eigenwijs precies de andere kant op leek te gaan. Hij had die observatie ooit in een boek gelezen. De hoofdpersoon zat toen in een trein. De eerste de beste keer dat hij met zijn moeder met de trein ging had hij gekeken of het klopte. En inderdaad. Het was precies zoals het ook in het boek had gestaan. Alles wat dichtbij was schoot naar achteren, terwijl de horizon juist de andere kant op bewoog. Naar voren.

Het deed hem aan zijn moeder denken. Nog geen jaar geleden was ze heel dichtbij geweest en toen was ze, zomaar, zonder dat hij er iets tegen kon doen, naar achteren geschoten. Razendsnel. Zo was ze dichtbij en zo was ze verdwenen, weg. En wat bleef was alles wat voor hem geen enkele betekenis had. Wat ver bij hem vandaan stond. Dat wat zich naar voren bewoog en tegelijkertijd zijn toekomst beïnvloedde. Zonder dat hij er nog controle over had.

Hypocriet!

De stem in zijn hoofd kwam hem bekend voor. Het was de stem die hem meetrok naar gebeurtenissen die hij wilde vergeten. Dingen die het daglicht niet konden verdragen. En hoewel hij zich ertegen probeerde te verzetten wist hij dat het geen zin had. Sommige dingen lieten zich nu eenmaal niet zo makkelijk wegduwen en opsluiten in een donkere kamer ergens in zijn hoofd.

‘Mirko, kun je even snel een boodschap voor me doen?’ Vanuit de keuken hoorde Mirko zijn moeder roepen. Ze was net thuisgekomen van haar werk. Moe, zoals gewoonlijk. En zoals gewoonlijk moest ze dan nog koken.

Mirko negeerde de vraag van zijn moeder en concentreerde zich op het gamen. Vorige week had hij de nieuwste PlayStation voor zijn zestiende verjaardag gehad. Van de rest van de familie had hij voornamelijk geld gekregen, met natuurlijk de verplichte envelop met tranentrekkende kaart waarin alle clichés werden vermeld.

‘Ik herinner me nog dat je een kleine baby was en kijk nu eens hoe groot je bent geworden...’ Afzender tante Loes. Het geldbedrag verzachtte de gêne van het verplicht voorlezen tenminste.

En: ‘Hoe vaak we jouw luier wel niet hebben verschoond vroeger. Gelukkig ben je die inmiddels ontgroeid. Liefs opa en oma Grootel.’ Zelfs de vijftig euro kon het gevoel van schaamte niet geheel wegnemen.

Wat is dat toch met volwassenen dat ze de meest gênante momenten zo graag met de rest van de wereld willen delen? Het liefst op Facebook. En je kon je ouders niet eens blokkeren of ontvrienden. Dat was doodzonde nummer één en zorgde alleen maar voor een heleboel gezeik.

Van het geld had Mirko FIFA en Grand Theft Auto gekocht. FIFA was het spel dat hij op dit moment aan het spelen was.

‘Mirko, kom op. Stop even met spelen. Je vader komt zo thuis en dan wil ik klaar zijn met koken. Je weet dat hij altijd honger heeft als hij thuiskomt.’

Hij hoorde de irritatie in zijn moeders stem. En hij wist dat hij eigenlijk moest stoppen, maar hij had er echt geen zin in. Hij moest elke dag dingen doen. ‘Ga zelf maar een keer. Ik heb geen zin. Elke keer dat gezeur.’ En hij maakte precies op dat moment een goal. ‘Yes!’ Vergeten was zijn moeder.

‘Mirko! Verdorie, ik zal je nog eens iets vragen. Weet je, ik ga zelf wel, maar de volgende keer als jij iets nodig hebt dan heb ik ook geen tijd.’ Zijn moeder pakte boos haar tas en haar fietssleutels, terwijl Mirko haar woorden langs zich heen liet gaan en al lang blij was dat ze hem verder met rust liet.

Toen de achterdeur met een klap dicht werd geslagen scoorde hij opnieuw. Hij hield van gamen. Het gezeur van zijn ouders, daar hield hij niet van. Hij wilde zelf controle hebben over zijn leven, zelf beslissen wat hij deed. Hij startte een nieuw spel. Controle krijg je door iets te doen en in het spel was hij degene die de controle had.

Een harde klap tegen zijn achterhoofd haalde Mirko uit zijn gedachten.

‘Hé slome, val je niet in slaap?’ Jason hing half over de rugleuning van Mirko’s stoel.

Boos draaide Mirko zich om.

‘Jason Konings! Wat hadden we nou afgesproken? Niet lopen in de bus. Terug naar je plaats graag.’ Een van de leraren greep in voor Mirko iets kon zeggen.

Lachend liep Jason terug naar achteren en daarmee was de situatie afgedaan. Maar niet voor Mirko. Voor hem was het weer een van de zoveelste confrontaties met het feit dat hij er niet bij hoorde. Opnieuw sloot hij zijn ogen. Hij miste zijn vrienden van zijn oude school. Hij had zijn vader gesmeekt om niet uit Amsterdam te hoeven verhuizen, maar hij was niet voor rede vatbaar. Zijn werk was te ver weg en gezien de nieuwe situatie was dat niet handig. Dus moest Mirko alles

achterlaten: zijn kamer, zijn school, zijn vrienden; zelfs zijn kat had hij niet mee mogen nemen.

‘Dat kunnen we dat arme dier niet aandoen, Mirko,’ had zijn vader gezegd. ‘Daar is-ie veel te oud voor. Het is beter als Zoey bij de burens blijft.’ Mirko wist dat Zoey graag bij de burens kwam, maar dat was omdat hij daar ook te eten kreeg. Slapen deed de kat altijd thuis. Op zijn bed. Liefst boven hem op zijn hoofdkussen. Maar zijn vader wilde niet luisteren, dus had hij, naast al het andere, ook afscheid moeten nemen van Zoey, de kat die hij ooit samen met zijn moeder uit het asiel had gehaald.

‘Je hebt altijd al een hekel gehad aan Zoey. Ik haat je!’ had hij tegen zijn vader geschreeuwd zodra het hem duidelijk werd dat de beslissing was genomen. Maar ook dat had niet geholpen. Z’n vader had gezegd dat het tijd werd dat hij zich als een volwassene ging gedragen en dat hij maar een echte vriendin moest zoeken in plaats van een kat in z’n bed. Op dat moment had hij zijn pa gehaat. En elke nacht wanneer hij wakker werd en uit gewoonte zijn arm naar boven bewoog om Zoey te aaien om vervolgens niets dan leegte te voelen, haatte hij hem weer. Zijn vader had hem alles afgenomen, en waarvoor? Zodat hij meer thuis kon zijn? Wanneer dan? Elke avond werkte hij over en at Mirko een magnetronmaaltijd of een diepvriespizza. Alleen. Altijd alleen. Hij haatte zijn vader en hij was ervan overtuigd dat zijn vader hem ook haatte. Dat hij het wist. Ondanks het feit dat Mirko hem niets had verteld.

Opnieuw voelde hij hoe iets hards zijn hoofd raakte. Geïrriteerd greep Mirko naar zijn achterhoofd. Hij voelde iets via zijn nek naar zijn rug glijden. Net voor het in zijn T-shirt verdween kon hij het

vastpakken met zijn vingertoppen. Het was hard en plakkerig. Hij onderdrukte de neiging om los te laten. Terwijl hij zijn hand naar voren bewoog hoorde hij gelach van achteren. Hij herkende zijn klasgenoten zonder enige moeite. Het waren altijd dezelfde ‘grappenmakers’. Jason, Lars, Steffie, Amir en Layla. Mirko beet hard op de binnenkant van zijn wang en keek naar datgene wat hij in zijn hand had. Het zag eruit als iets wat je na een verkeerde maaltijd weer had uitgekotst, maar na deze eerste gedachte zag hij dat het om een stukje samengevouwen karton ging met eromheen kauwgom dat de boel bij elkaar moest houden. Het idee dat hij het door een van hen uitgekauwde stuk kauwgom nu vasthield liet hem bijna overeind springen om Jason, Lars en Amir een flinke dreun te verkopen. Hij zou hen dwingen te vertellen van wie het stuk kauwgom was en deze sukkel vervolgens het stuk karton door zijn keel proppen.

Mirko klemde zijn kaken stevig op elkaar. In zijn hoofd speelde de ene na de andere gruwelijke vergeldingsactie zich af, maar hij hield zich in. Op Texel zou hij ze allemaal ontmaskeren. Ze zouden er allemaal spijt van krijgen.

‘Gadver...’ Zonder erbij na te denken had Mirko zijn handen tot vuisten gebald en daarbij ook de kauwgom en het karton. Meteen opende hij zijn hand weer en hij zag dat de kauwgom zich door middel van kleine tentakels vastklemde aan het hele oppervlak van zijn huid. Met zijn ene hand onbruikbaar probeerde hij met zijn linkerhand het afvalzakje uit de rugleuning van de stoel voor hem te pakken. Met veel moeite lukte het hem om het zakje open te vouwen, maar het was een stuk lastiger om het plakkerige stuk kauwgom daarin te laten verdwijnen. Achter hem werd het gelach luider.